

Scénář k rozhlasové reportáži příběhu pana Nováčka

**Zpracovali: Dominik Hána, Vojtěch Janák, Tomáš Ryška a Petra Špejtková,
žáci 9.třídy ZŠ E.Rošického 2, Jihlava
pod vedením paní učitelky Jiřiny Nápravníkové**

Pan Karel Nováček se narodil 3. července roku 1929 v Lukách nad Jihlavou, kde také prožil své dětství. Jeho rodiče zde vlastnili malý obchod.

„Já jsem zde vychodil obecnou školu a potom jsem nastoupil na gymnázium do Jihlavy.“

To ale Němci zavřeli, a tak musel dochodit měšťanskou školu v Lukách.

„Potom jsem dělal zkoušku na akademii do Třebíče, tam jsem chodil rok a pak ji Němci zavřeli také.“

Díky Němcům byla jeho bezstarostná studentská léta předčasně ukončena. Místo ve školní lavici vystřídal místo na pile. Pracoval jako totálně nasazen u místního hraběte. Po skončení války se hlásil na lesnickou školu v Písku. Důvodem nepřijetí byla jeho barvoslepost.

„Oni to uváděli tak, že bych nepoznal, jestli ten srnec má parůžky, nebo ne. Bylo jich tam tehdy moc, takže mě nepřijali. Já jsem potom dodělal obchodní školu a začal jsem skautovat.“

V Lukách nad Jihlavou založil skauting a vedl ho až do jeho zrušení roku 1950. Toho roku odešel na vojnu do Ostravy k útvaru PTP.

První den nám bylo řečeno, že jsme výkvět armády, a jako takoví jsme byli vybráni pro budování socialismu, čili pro práci v dole.

Po měsíci tvrdé práce nastala změna. Už je neoznačovali za výkvět armády. Namísto toho je nazvali vyvrheli a reakcionáři, které bylo nutné převychovat na pravé komunisty.

V jeho posudku se objevil údaj, podle kterého pan Nováček pocházel ze silně nábožensky založené rodiny a jako skaut vychovával mládež v duchu buržoazním.

„Mým rodičům zavřeli obchod, jednoho ze strýců zavřeli za protistátní činnost, druhého jako kulaka vystěhovali z jeho usedlosti a bratra taky poslali k PTP.“

Služba u PTP byla velmi náročná. Jak fyzicky, tak psychicky. Den, kdy pan Nováček musel z šachty vynést mrtvé tělo kamaráda patří k nejhorším v jeho životě.

Útvary PTP byly jediné útvary, které se neučily zacházet se zbraněmi.

„Neměli jsme žádný vojenský výcvik, naučili nás jenom vpravo a vlevo v bok říct nazdar.“

Toto využili jednou, když měli pozdravit prezidenta Gottwalda a ministra armády Čepičku. 5 000 „pétépáků“ čekalo na jejich příjezd čtyři hodiny. A když vzácná návštěva konečně dorazila, místo halasného „nazdar“ se ozval pouze chabý pokus o pozdrav. Byla to opravdu hrozná ostuda, tudíž jim byli zakázány vycházky a všechny volnočasové aktivity.

Během služby u PTP dostával pan Nováček plat. Polovinu na ruku, z toho si musel platit ubytování a stravu. A druhou polovinu na knížku, kam si za službu našetřil 250 000. Ale... přišel rok 1953 a s ním i měnová reforma. Panu Nováčkovi zůstalo na knížce pouze pět tisíc.

Po 38 měsících práce v dolech se zlepšila politická situace a „pétépáci“ se mohli rozhodnout, zda si dobrovolně prodlouží práci v dolech o rok, nebo budou dělat tři roky ve stavebnictví. Pan Nováček si vybral stavebnictví.

Domů se vrátil roku 1953, o dva roky později se oženil a začal stavět dům, ve kterém bydlí do dnes.

„Byly to krušné doby, poněvadž nebylo nic. Žádný stavební materiál, na všechno se muselo čekat, prosit, žebrot.“

A najednou tu byl rok 1968... Pro pana Nováčka nastala veliká změna. Začal znovu skautovat a pořádat tábory. Ale rychle to skončilo. Roku 1970 jim byl odebrán veškerý majetek, který si stihli za dva roky obstarat a skaut byl opět zakázán.

Označení politicky nespolehlivý ovlivnilo život pana Nováčka v mnoha směrech. Jedním z nich bylo to, že mu bylo znemožněno cestovat. Až v roce 1967, kdy nastalo období politického uvolnění se s podnikem Zelenina Jihlava dostal na první dovolenou do zahraničí. Na této cestě ho doprovázela jeho manželka se synem Zbyňkem a dcerou Magdou.

„Zbyněk po skončení měšťanský školy se pokoušel dostat na vyšší odbornou školu a s tím byly veliké problémy, poněvadž pan ředitel ho naprosto nechtěl doporučit na studium.“

Pan Nováček dobře věděl, že s takovým profilem, jako měla jeho rodina, se syn na školu normálně nedostane. A tak mu nezbylo nic jiného, než se sychrovat u známého, který mu slíbil, že když udělá zkoušku, na profil nebude brán zřetel a na školu ho přijmou. Zkoušku udělal, byl přijat a po skončení stavební průmyslovky se pokoušel dostat na vysokou školu do Brna. Tam se opakoval stejný způsob. Dcera Magda vystudovala elektro-průmyslovku v Jihlavě a poté si dálkově dodělávala vysokou školu.

A potom konečně nastal rok 1989 a s ním i celkové uklidnění. Pan Nováček si splnil dva sny, znovu rozjel v Lukách nad Jihlavou skauting, který tam funguje dodnes a procestoval Egypt, Řecko a Itálii.

Nyní má pan Nováček pět vnoučat a žije s jeho manželkou v domku, který si kdysi postavili. S kamarády, se kterými fáral se dodnes schází. Stále chodí na procházky, zahradničí, občas si jde i zalyžovat. Je stále plný života, i přes to všechno, co si prožil.

P. Nováček:

***„Mladá generace by se měla chovat slušně, ctít rodiče,
učit se, zachovávat skautské zásady a být vždy
připraven pomoci slabšímu. A především si vážit
svobody.“***

